

- projekt -

Uchwała Nr2025

Rady Powiatu w Zamościu

z dnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Powiatu w Zamościu uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Zamościu.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie

Czop
mgr Dominika Czop

RADCA PRAWNY

Władysław Gajewski
mgr Władysław Gajewski
Lb/Ch 127

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualny Program obowiązuje na lata 2022-2025. W związku z powyższym koniecznym jest przyjęcie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030.

Podstawę opracowania Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030 stanowi opracowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 przyjęta Uchwałą Nr 234/2025 Zarządu Powiatu w Zamościu z dnia 12 listopada 2025 roku, która jest załączona do niniejszego Programu.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie
Uop
mgr Dominika Szop

Załącznik do
Uchwały Nr.....
Rady Powiatu w Zamościu
z dnia

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE ZAMOJSKIM
NA LATA 2026 – 2030**

ZAMOŚĆ, grudzień 2025

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>I. Podstawy prawne</i>	7
<i>II. Cele programu</i>	8
<i>III. Zadania do realizacji</i>	8
<i>IV. Harmonogram Programu</i>	15
<i>V. Adresaci Programu</i>	19
<i>VI. Przewidywane efekty realizacji Programu</i>	19
<i>VII. Monitoring i ewaluacja Programu</i>	20
<i>VIII. Sprawozdawczość Programu</i>	20
<i>IX. Źródła finansowania Programu</i>	20

Wstęp

Podstawę do opracowania Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030 stanowi opracowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 przyjęta Uchwałą Nr 234/2025 Zarządu Powiatu w Zamościu z dnia 12 listopada 2025 roku.

Skala zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Zamojskiego została przedstawiona na podstawie weryfikacji działań wobec osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, podejmowanych przez odpowiednie instytucje i placówki. Dane liczbowe dotyczące przemocy domowej uzyskano od następujących instytucji: Komendy Miejskiej Policji w Zamościu, Komisariatu Policji w Szczepieszynie, Posterunku Policji w Krasnobrodzie, Posterunku Policji w Łabuniach, Posterunku Policji w Miączynie, Posterunku Policji w Nieliszu, Posterunku Policji w Skierbieszowie, Posterunku Policji w Zwierzyńcu, Prokuratury Rejonowej w Zamościu, Sądu Rejonowego w Zamościu, ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu Powiatu Zamojskiego, Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie, Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Łabuniach, Domu Dziecka Nr 1 i Nr 2 w Zwierzyńcu, Zespołu Szkół Nr 2 im. dr Z. Klukowskiego w Szczepieszynie, Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu, Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej Nr 2 w Zamościu, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Szczepieszynie, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Według danych przekazanych przez jednostki Policji, w okresie objętym diagnozą (2021-2024) przeprowadzono **2499** interwencji domowych związanych z przemocą. Zdecydowaną większość wśród osób stosujących przemoc domową stanowili mężczyźni – 1084 osoby, jednakże w grupie tej znalazło się również 60 kobiet, co wskazuje na fakt, że przemoc domowa nie jest domeną jedynie mężczyzn. Spośród osób, które stosowały przemoc wobec swoich najbliższych, zdecydowana większość z nich była pod wpływem alkoholu lub innych używek.

Liczba osób stosujących przemoc domową skazanych z art. 207 kodeksu karnego („Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności...”) w latach 2021-2024 wynosiła ogółem: **697** osób, natomiast z art. 190 kodeksu karnego („Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”) – **258** osób. Z przekazanych danych wynika, że w okresie objętym diagnozą, liczba osób doznających przemocy domowej to ogółem: **1543** osoby, przy czym największą grupę stanowią kobiety – **938**. Funkcjonariusze Policji **1145** razy zastosowali procedurę „Niebieskie Karty”, która jest jednym z podstawowych narzędzi, wykorzystywanych w procesie obejmowania wsparciem osób doznających przemocy domowej. Najczęściej odnotowywanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna (1188 przypadków) i fizyczna (895 przypadki).

W Prokuraturze Rejonowej w Zamościu w ciągu ostatnich 4 lat zarejestrowano **871** spraw

dotyczących stosowania przemocy domowej, z czego **436** spraw zakończono aktem oskarżenia.

Dane przekazane przez Prezesa Sądu Rejonowego w Zamościu wskazują, iż w okresie 2021-2024 zarejestrowano ogółem **568** spraw z art. 207 k.k., z czego **139** zakończyło się postanowieniem odbycia kary pozbawienia wolności dla osób stosujących przemoc domową, natomiast **97** spraw zostało skierowanych do mediacji. W **60** przypadkach Sąd wydał postanowienie o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

W latach 2021-2024 w Gminnych Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Zamojskiego odnotowano **639** zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną rozpadu życia rodzinnego, w tym **68** zgłoszeń dotyczyło kobiet natomiast mężczyźni zgłoszeni zostali **571** razy. Z przekazanych danych wynika, że **231** spośród zgłoszonych spraw dotyczyło sytuacji, gdzie nadużywanie alkoholu było przyczyną przemocy domowej, z czego tylko **2** zgłoszenia dotyczyły kobiet.

Według danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej w latach 2021-2024, z uwagi na przemoc domową ze wsparcia skorzystało **393** rodziny tj. 1241 osób. Najliczniejsza grupa osób doświadczających przemocy domowej to kobiety – **585**, co stanowi 45% ogólnej liczby osób doznających przemocy. Znaczącą grupą osób dotkniętych problemem przemocy są także dzieci oraz młodzież do 18 roku życia – **433** osoby w ciągu 4 ostatnich lat. Wśród klientów ośrodków pomocy społecznej osoby stosujące przemoc domową to w przeważającej większości mężczyźni – **706** osób, co stanowi 89% ogólnej liczby osób stosujących przemoc domową. W okresie objętym diagnozą pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego **754** razy rozpoczęli procedurę „Niebieskie Karty”.

W Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie w omawianym okresie **237** osób z terenu Powiatu Zamojskiego korzystało ze wsparcia świadczonego przez specjalistów Ośrodka z powodu doświadczania przemocy domowej. Najczęściej z w/w problemem zgłaszały się kobiety – **127** osób, co stanowi 53% ogółu osób doznających przemocy. Znacznie mniejszą grupę stanowili mężczyźni – **36** osób, co stanowi 15% ogółu osób doznających przemocy domowej. Z pomocy oferowanej przez Ośrodek w latach 2021-2024 skorzystało **63** osoby małoletnie do 18 r. ż., co stanowi 27 % ogółu osób doświadczających przemocy domowej. Wśród beneficjentów jednostki odnotowano **3** osoby niepełnosprawne, a także **8** osób będących seniorami.

W latach 2021-2024 z hostelu funkcjonującego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie ogółem skorzystały **32** osoby, w tym **13** kobiet, **5** mężczyzn, **14** osób małoletnich do 18 r.ż.

W okresie objętym diagnozą pracownicy POIK sporządzili 2 formularze „Niebieskie Karty”, które zostały przekazane do właściwego miejscowo Zespołu Interdyscyplinarnego.

W analizowanym okresie w roku 2024 w pełni został zrealizowany program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową. Do programu przystąpiło **15** osób – 4 kobiety i 11 mężczyzn. Program ukończyło 10 osób – 2 kobiety i 8 mężczyzn.

Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w ciąży w Łabuniach zapewniał całodobowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę prawną nad ich małoletnimi dziećmi. Jednym z obszarów działania było zapewnienie bezpiecznego miejsca do życia i ochrony, zwłaszcza w przypadku przemocy domowej oraz specjalistyczne wsparcie i poradnictwo. W okresie objętym diagnozą z pomocy oferowanej przez w/w placówkę skorzystała **1** kobieta

oraz 1 małoletnie dziecko do 18 r.ż., powodem było doświadczanie przemocy domowej.

Z informacji otrzymanych od placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Powiatu Zamojskiego wynika, że w latach 2021-2024 nie założono żadnej procedury „Niebieskie Karty”. Działalność w/w podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skupia się na prowadzeniu warsztatów, prelekcji, prezentowaniu filmów edukacyjnych oraz prowadzeniu zajęć mających na celu podnoszenie świadomości i wrażliwości uczniów w obszarze profilaktyki. Podejmowane działania skierowane są również do rodziców i nauczycieli.

Wymieniona w Diagnozie placówka ochrony zdrowia z terenu Powiatu Zamojskiego w analizowanym okresie nie podejmowała działań w zakresie wszczynania procedury „Niebieskie Karty”.

Dane uzyskane od Organizatora Pieczy Zastępczej z terenu Powiatu Zamojskiego wskazują, że w latach objętych Diagnozą do Domu Dziecka nr 1 i Nr 2 w Zwierzyńcu przyjęto 8 dzieci z powodu przemocy domowej.

Z danych przekazanych przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach, dotyczących pomocy świadczonej na rzecz mieszkańców Powiatu Zamojskiego, wynika, że z hostelu w/w placówki w latach 2021-2024 z powodu doświadczania przemocy domowej skorzystało 9 osób, w tym 6 osób małoletnich. Specjalistyczne poradnictwo w analizowanym okresie udzielone zostało 640 razy.

Opracowana Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 pozwala na sformułowanie ogólnych wniosków przydatnych dla polityki społecznej oraz instytucji świadczących pomoc na rzecz osób doznających przemocy.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – przemoc domowa jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy: przemoc fizyczna; przemoc psychiczna; przemoc seksualna; przemoc ekonomiczna; zaniedbanie; cyberprzemoc. Żaden człowiek nie powinien i nie może być narażony na przemoc domową. Dlatego też kwestia ta stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających oraz zaspokojeniem potrzeb i praw tych osób.

Analiza danych zawartych w Diagnozie zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 wskazuje, że przemoc domowa jest niewątpliwie problemem dotyczącym mieszkańców Powiatu Zamojskiego. Wykazana w Diagnozie tendencja spadkowa występowania tego zjawiska może świadczyć o fakcie, że podejmowane działania profilaktyczne oraz realizacja programów mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, przynoszą efekty. Istotnym elementem jest współpraca służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przemocy oraz kontynuacja działań o charakterze pomocowym. Konieczne jest podejmowanie działań o charakterze profilaktycznym oraz monitorującym problem przemocy. Należy wspierać zarówno osoby doznające przemocy i świadków, jak i sprawców w procesie ich zmian. Ważnym i istotnym

elementem jest również nieustanne podnoszenie kwalifikacji osób współpracujących z osobami dotkniętymi zjawiskiem przemocy, jak również jakości działań instytucji oraz placówek działających na rzecz osób których problem przemocy dotyczy.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy i świadków oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Zamojskiego. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na zintensyfikowaniu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększeniu dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej, zwiększeniu skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, a także zwiększeniu poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. Ponadto Program skorelowany jest z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

I. Podstawy prawne

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn.zm.);
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383);
3. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 12 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2025 r. poz. 1939);
12. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.);
13. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1388);
14. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914);
15. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 z późn. zm.);
16. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684);
17. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 z późn. zm.);
18. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.);
19. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.);
20. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (M.P. z 2023 r. poz.1232 z późn. zm.).

II. Cele programu

Cel główny:

I. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Zamojskim.

Cele szczegółowe:

- 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.**
- 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.**
- 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.**
- 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.**

III. Zadania do realizacji

Cel:

- 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.**

Zadania:

1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim.

Realizatorzy: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie na podstawie danych udostępnionych przez ośrodki pomocy społecznej i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu Powiatu Zamojskiego, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 2 w Zamościu; placówki opiekuńczo – wychowawcze z terenu Powiatu Zamojskiego, Prokuraturę Rejonową w Zamościu oraz policję, sądy, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego.

Wskaźniki: opracowanie diagnozy.

Termin realizacji: 2026-2030

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej; zmiana postrzegania przez mieszkańców Powiatu Zamojskiego problemu przemocy domowej.

Rodzaje działań:

Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie;
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania;
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę;

- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 w Zamościu.

Wskaźniki :

- liczba lokalnych kampanii społecznych;
- liczba opracowanych materiałów informacyjnych (broszur, plakatów, ulotek, itp.).

Termin realizacji: 2026-2030

1.3.Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw;
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: 2026-2030

1.4.Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie we współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Powiatu Zamojskiego.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań;
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: 2026-2030

1.5.Opracowanie i realizacja powiatowego programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu; Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 2 w Zamościu; placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z terenu Powiatu Zamojskiego; Zespołem Szkół Nr 2 im. dr Zygmunta Klukowskiego w Szczebrzeszynie; Zespołem Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu.

Wskaźniki:

- liczba uczestników programu.

Termin realizacji: 2026-2030

1.6. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

➤ liczba osób, którym udzielono porady.

Termin realizacji: 2026-2030

1.7. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

➤ liczba realizowanych programów.

Termin realizacji: 2026-2030

Cel

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Zadania :

2.1. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie we współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Powiatu Zamojskiego działającymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

➤ liczba zleczanych lub wspólnie zrealizowanych projektów.

Termin realizacji: 2026-2030

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego działające w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki:

➤ liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych;

➤ liczba lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2026-2030

2.3. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Wskaźniki:

- liczba zajęć dla osób doznających przemocy domowej;
- liczba osób uczestniczących w zajęciach.

Termin realizacji: 2026-2030

2.4. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa;
- liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej;
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia;
- liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.

Termin realizacji: 2026-2030

2.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w całodobowym ośrodku interwencji kryzysowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Wskaźniki:

- liczba miejsc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z miejsc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Termin realizacji: 2026-2030

2.6. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Wskaźniki:

- czas dostępności telefonu;
- liczba rozmów i interwencji.

Termin realizacji: 2026-2030

2.7. Wzmocnienie ochrony osób doznających przemocy domowej w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie małoletnich w przyjaznych pokojach przesłuchań.

Realizatorzy zadania: Sąd Rejonowy w Zamościu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komenda Miejska Policji w Zamościu.

Wskaźniki:

- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań;
- liczba osób przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań.

Termin realizacji : 2026-2030

2.8. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Wskaźniki : liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:

- liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 kk;
- liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej;
- liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Termin realizacji: 2026-2030

2.9. Opracowanie i realizacja programu terapeutycznego i pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie.

Wskaźniki:

- liczba uczestniczących w programie terapeutycznym dla osób doznających przemocy domowej;
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne;
- liczba grup terapeutycznych;
- liczba grup wsparcia.

Termin realizacji : 2026-2030

2.10. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy przebywającym w hostelu

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie.

Wskaźniki:

- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu hostelu;
- raport i analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Termin realizacji : 2026-2030

Cel

3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Zadania:

3.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują działania dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Termin realizacji: 2026-2030

3.2. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów dotyczących podmiotów które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne, właściwemu miejscowo prezesowi sądu rejonowego, prokuratorowi rejonowemu, komendantowi miejskiemu policji, komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej oraz ośrodkom pomocy społecznej, dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych w/w podmiotom aktualnych informatorów w wersji elektronicznej.

Termin realizacji: 2026-2030

3.3. Stosowanie procedury: „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie, Zespół Szkół Nr 2 im. dr Zygmunta Klukowskiego w Szczebrzeszynie; Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu; Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Szczebrzeszynie, Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna Nr 2 w Zamościu.

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A”;
- liczba przekazanych formularzy „Niebieskie Karty – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Termin realizacji: 2026-2030

3.4. Opracowanie i realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- coroczne raporty wskazujące - liczbę edycji programu korekcyjno – edukacyjnego.

Termin realizacji : 2026-2030

3.5. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki: coroczne raporty wskazujące:

- liczba osób, które przystąpiły do programu korekcyjno – edukacyjnego;
- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny.

Termin realizacji : 2026-2030

3.6. Badanie skuteczności programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu Powiatu Zamojskiego.

Wskaźniki:

- liczba osób, które po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Termin realizacji : 2026-2030

3.7. Opracowanie i realizacja programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- liczba osób, które przystąpiły do programu psychologiczno – terapeutycznego;
- liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

Termin realizacji : 2026-2030

3.8. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- liczba osób, które przystąpiły do programu psychologiczno – terapeutycznego;
- liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

Termin realizacji : 2026-2030

3.9. Badanie skuteczności programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu Powiatu Zamojskiego.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Termin realizacji: 2026-2030

Cel

4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania :

4.1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń;
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach.

Termin realizacji: 2026-2030

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc w formie m.in.: superwizji, coachingu, grup wsparcia.

Realizatorzy zadania: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Wskaźniki:

➤ liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.

Termin realizacji: 2026 r.-2030 r.

VI. Harmonogram Programu

<u>Cele szczegółowe</u>	<u>Nazwa zadania</u>	<u>Realizatorzy zadania</u>	<u>Wskaźniki</u>	<u>Termin realizacji</u>	<u>Zakres finansowania zadań</u>
1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim	POIK w Szczepieszynie na podstawie danych udostępnionych przez OPS i GKRPA z terenu Powiatu Zamojskiego, P.P.-P Nr 2 w Zamościu; placówki opiekuńczo – wychowawcze z terenu Powiatu Zamojskiego, Prokuraturę Rejonową w Zamościu oraz policję, sądy, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego.	opracowanie diagnozy	2026-2030	środki własne
	1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy domowej	POIK w Szczepieszynie; P.P.-P Nr 2 w Zamościu	liczba lokalnych kampanii społecznych; liczba opracowanych materiałów informacyjnych (broszur, plakatów, ulotek, itp.)	2026-2030	środki własne środki z innych źródeł
	1.3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	POIK w Szczepieszynie	liczba podjętych inicjatyw; liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	2026-2030	środki własne środki z innych źródeł
	1.4. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	POIK w Szczepieszynie we współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Powiatu Zamojskiego	liczba zrealizowanych działań; liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	2026-2030	środki własne środki z innych źródeł

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy
domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

	1.5. Opracowanie i realizacja powiatowego programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową 1.6. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży. 1.7. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.	POIK w Szczebrzeszynie; PP-P Nr 2 w Zamościu; placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z terenu Powiatu Zamojskiego; ZS Nr 2 im. Dr Z. Klukowskiego w Szczebrzeszynie; ZS i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu POIK w Szczebrzeszynie POIK w Szczebrzeszynie	liczba uczestników programu liczba osób, którym udzielono porady liczba realizowanych programów	2026-2030 2026-2030 2026-2030	środki własne, środki z innych źródeł środki własne środki własne
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej	<i>2.1. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</i> <i>2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.</i> <i>2.3. Opracowanie i realizacja działań edukacyjnych kierowanych do</i>	POIK w Szczebrzeszynie we współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Powiatu Zamojskiego działającymi i w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej. POIK w Szczebrzeszynie oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego działające w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej POIK w Szczebrzeszynie	liczba zleczanych lub wspólnie zrealizowanych projektów liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych; liczba lokalnych kampanii społecznych liczba zajęć dla osób doznających przemocy domowej;	2026-2030 2026-2030 2026-2030	środki własne środki własne, środki z innych źródeł środki własne, środki z innych źródeł

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

	<i>osób doznających przemocy domowej w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową</i> 2.4. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych. 2.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w całodobowym ośrodku interwencji kryzysowej 2.6. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej. 2.7. Wzmocnienie ochrony osób doznających przemocy domowej w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie małoletnich w przyjaznych pokojach przesłuchań. 2.8. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej 2.9. Opracowanie i realizacja programu terapeutycznego i pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy domowej.	POIK w Szczepieszynie POIK w Szczepieszynie POIK w Szczepieszynie Sąd Rejonowy w Zamościu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komenda Miejska Policji w Zamościu PCPR w Zamościu POIK w Szczepieszynie	liczba osób uczestniczących w zajęciach liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa; liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej; liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia; liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych. liczba miejsc w POIK w Szczepieszynie; liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z miejsc w POIK w Szczepieszynie czas dostępności telefonu; liczba rozmów i interwencji liczba przyjaznych pokoi przesłuchań; liczba osób przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 kk, liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób doznających przemocy domowej; liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne; liczba grup terapeutycznych; liczba grup wsparcia.	2026-2030 2026-2030 2026-2030 2026-2030 2026-2030 2026-2030	środki własne, środki z innych źródeł środki własne środki z innych źródeł środki własne środki własne środki własne środki własne
--	---	---	---	---	--

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

	<i>2.10. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy przebywającym w hostelu</i>	POIK w Szczepieszynie	liczba osób monitorowanych po opuszczeniu hostelu; raport i analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom doznającym przemocy domowej.	2026-2030	środki własne
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	<i>3.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują działania dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne</i>	POIK w Szczepieszynie	liczba opracowanych informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową	2026-2030	środki własne
	<i>3.2. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów dotyczących podmiotów które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne, właściwemu miejscowo prezesowi sądu rejonowego, prokuratorowi rejonowemu, komendantowi miejskiemu policji, komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej oraz ośrodkom pomocy społecznej, dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.</i>	POIK w Szczepieszynie	liczba przekazanych w/w podmiotom aktualnych informatorów w wersji elektronicznej	2026-2030	środki własne
	<i>3.3. Stosowanie procedury: „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty</i>	POIK w Szczepieszynie ZS Nr 2 im. dr Zygmunta Klukowskiego w Szczepieszynie; ZS i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu; Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Szczepieszynie, P.P.-P. nr 2 w Zamościu	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A”; liczba przekazanych formularzy „Niebieskie Karty – A” do przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych.	2026-2030	środki własne
	<i>3.4. Opracowanie i realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim</i>	POIK w Szczepieszynie	coroczne raporty wskazujące - liczbę edycji programu korekcyjno – edukacyjnego	2026-2030	środki pochodzące z budżetu państwa
	<i>3.5. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</i>	POIK w Szczepieszynie	liczba osób, które przystąpiły do programu korekcyjno – edukacyjnego; liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny	2026-2030	środki własne
	<i>3.6. Badanie skuteczności</i>	POIK w Szczepieszynie	liczba osób, które po	2026-2030	środki własne

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy
domowej w Powiecie Zamojskim na lata 2026-2030

	<i>programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.</i>	we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu Powiatu Zamojskiego.	ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego powrócili do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.		
	<i>3.7. Opracowanie i realizacja programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową</i>	POIK w Szczebrzeszynie	liczba osób, które przystąpiły do programu psychologiczno – terapeutycznego; liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny	2026-2030	środki pochodzące z budżetu państwa
	<i>3.8. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową</i>	POIK w Szczebrzeszynie	liczba osób, które przystąpiły do programu psychologiczno – terapeutycznego; liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny	2026-2030	środki własne
	<i>3.9. Badanie skuteczności programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego.</i>	POIK w Szczebrzeszynie we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu Powiatu Zamojskiego.	liczba osób, które po ukończeniu programu psychologiczno – terapeutycznego powrócili do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.	2026-2030	środki własne
4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	<i>4.1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej</i>	POIK w Szczebrzeszynie	liczba zorganizowanych szkoleń; liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2026-2030	środki własne, środki z innych źródeł
	<i>4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc w formie m.in.: superwizji, coachingu, grup wsparcia</i>	POIK w Szczebrzeszynie	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego	2026-2030	środki własne, środki z innych źródeł

V. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Powiatu Zamojskiego, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- mieszkańców Powiatu Zamojskiego doznających przemocy domowej;
- osób stosujących przemoc domową w Powiecie Zamojskim;
- świadków przemocy domowej;
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej na szczeblu powiatowym.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenia wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy;

- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej;
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnianie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym rozwój:
 - programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
 - programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
 - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową;
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

VII. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie prowadzony corocznie, poprzez sprawdzenie stopnia osiągnięcia celów założonych w Programie. Zakłada się możliwość korekty Programu w przypadku niewystarczającej skuteczności zrealizowania założonych działań.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów Programu.

VIII. Sprawozdawczość Programu

Informacje o realizacji Programu będą przedkładane Radzie Powiatu w Zamościu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

IX. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2026-2030 będą środki finansowe z budżetu Powiatu Zamojskiego, środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

KIEROWNIK
Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Szczepieszynie

Czop
mgr Dominika Czop

Załącznik do uchwały Nr 234/2025

Zarządu Powiatu w Zamościu

z dnia 12 listopada 2025 r.

**Diagnoza zjawiska przemocy domowej
w Powiecie Zamojskim
w latach 2021-2024**

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	5
2. Specyfika regionu Powiatu Zamojskiego.....	7
3. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy domowej w: Polsce, województwie lubelskim oraz Powiecie Zamojskim.....	10
3.1 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.....	11
3.2 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Zamościu.....	14
3.3 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Zamościu.....	15
3.4 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Powiatu Zamojskiego.....	16
3.5 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego	18
3.6 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie	22
3.7 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Łabuniach.....	25
3.8 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie informacji przekazanych przez placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego.....	28
3.9 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie informacji przekazanych przez placówki ochrony zdrowia funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego.....	28
3.10 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych od Organizatora pieczy zastępczej w Powiecie Zamojskim.....	29
3.11 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.....	30
Podsumowanie	33
Bibliografia.....	36

Wprowadzenie

Rodzina zdaniem socjologów i według najprostszych jej definicji, to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”. Idąc dalej pod kątem metodologicznym - rodzina jest kluczowym i uniwersalnym elementem życia społecznego, który pełni fundamentalne funkcje w rozwoju człowieka oraz stabilności społeczeństwa, zapewnia opiekę, pomoc, wychowanie i naukę wartości, będąc pierwszym środowiskiem socjalizacji, kształtującym emocje, postawy i normy moralne, a także stanowi wsparcie i poczucie bezpieczeństwa oraz przekazuje normy kulturowe i przygotowuje jednostkę do samodzielnego życia.

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. instytucja rodziny jest chroniona prawnie i stanowi punkt szczególnej troski państwa, zgodnie z art. 18, który określa małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny. Państwo ma obowiązek wspierania i opieki nad rodzinami, zwłaszcza tymi znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, oraz dbać o realizację dobra rodziny. Konstytucja gwarantuje również prawo do ochrony życia prywatnego i rodzinnego, a także równe prawa dla kobiet i mężczyzn w życiu rodzinnym. W myśl artykułu 16 ustęp 3 Powszechna Deklaracja Praw Człowieka stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Stanowi on, że państwa powinny chronić rodzinę, która jest podstawą społeczeństwa.

Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Jednocześnie, w duchu subsydiarności działań władzy publicznej, przepis art. 33 Konstytucji nakłada na nią obowiązek konstruowania polityki rodzinnej i społecznej z uwzględnieniem zasady równych praw mężczyzn i kobiet w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.

Zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Ustrojową zasadą jest artykuł 71 Konstytucji RP który, stanowi, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny w trudnej sytuacji materialnej i społecznej mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Rodziny doznające przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonujące środowisko rodzinne jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Nie każda rodzina jednak potrafi funkcjonować prawidłowo. Niejednokrotnie w rodzinach dochodzi do konfliktów, które z czasem nie rozwiązane przeradzają się w przemoc domową. Przemoc domowa prowadzi do poważnych zaburzeń psychicznych i fizycznych u wszystkich jej członków, w tym lęku, depresji, niskiej samooceny, zaburzeń osobowości, objawów psychosomatycznych, uzależnień, a u dzieci również zaburzeń behawioralnych, problemów z koncentracją i rozwojem mózgu. Skutki przemocy mogą prowadzić do problemów w relacjach, niskiego poczucia własnej wartości i trudności w funkcjonowaniu w życiu dorosłym, co często jest bardzo trudne do przezwyciężenia. Wymienione zachowania rzutują na całe życie rodzin, zarówno w sferze rodzinnej, dzieciom w szkolnej, jak również zawodowej u dorosłych członków w rodzinie.

Zjawisko przemocy domowej, które w tym oto opracowaniu będzie identyfikowane jest bardzo trudne do zbadania oraz określenia jej skali.

Niniejsza diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 zawiera informacje na temat szeroko rozumianego problemu przemocy domowej na terenie Powiatu Zamojskiego w latach 2021-2024. Głównym celem tego opracowania było uzyskanie wiarygodnych danych na temat skali ww. zjawiska oraz zdiagnozowanie instytucjonalnych zasobów do przeciwdziałania przemocy.

Zgodnie z art.6 ust.3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz.1673) nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programów, których głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, a tym samym zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

Właściwe sporządzone oraz wdrażane działania powinny zmierzać do rozwiązywania problemów wynikających z faktu występowania przemocy na terenie powiatu. Podstawowym czynnikiem w procesie konstruowania takiego dokumentu jest gruntowne rozpoznanie skali omawianego problemu.

W związku z tym opisywana diagnoza stanowi punkt wyjścia przy planowaniu oraz podejmowaniu takowych działań.

W Polsce nie ma jednolitego systemu zawierającego dane o przemocy domowej. Źródłem informacji na temat tego problemu są statystyki policyjne odnoszące się do liczby przeprowadzonych interwencji, w tym statystyki prowadzone w ramach zakładanych procedur „Niebiskie Karty” oraz prowadzonych postępowań przygotowawczych, dane wymiaru sprawiedliwości, instytucji działających na rzecz osób pokrzywdzonych, a także badania opinii publicznej o zakresie ogólnopolskim i lokalnym.

Na potrzeby tego oto opracowania, aby uzyskać dane liczbowe analizie poddano skalę zjawiska przemocy domowej w latach 2021 – 2024 w Powiecie Zamojskim według danych z następujących instytucji:

- Komendy Miejskiej Policji w Zamościu,
- Komisariatu Policji w Szczepieszynie,

- Posterunku Policji w Krasnobrodzie,
- Posterunku Policji w Łabuniach,
- Posterunku Policji w Miączynie,
- Posterunku Policji w Nieliszu,
- Posterunku Policji w Skierbieszowie,
- Posterunku Policji w Zwierzyńcu,
- Prokuratury Rejonowej w Zamościu,
- Sądu Rejonowego w Zamościu, a także ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu Powiatu Zamojskiego, Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie, Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Łabuniach, Domu Dziecka Nr 1 w Zwierzyńcu, Domu Dziecka Nr 2 w Zwierzyńcu, Zespołu Szkół Nr 2 im. dr Z. Klukowskiego w Szczepieszynie, Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. Jana Zamoyskiego w Zwierzyńcu, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2 w Zamościu, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Problem przemocy domowej w świadomości społecznej był dotychczas mało znany i marginalizowany. Pomimo podejmowanych różnorodnych działań tj. kampanie społeczne, konferencje, dyskusje czy debaty mające na celu rozpowszechnienie ww. tematyki, przemoc domowa jest nadal uznawana (uważana) w społeczeństwie jako temat wstydlivy i ukryty.

W związku z powyższym w dalszym ciągu ciężko ją zbadać, jak również o niej rozmawiać. Nadal funkcjonuje wiele stereotypów i mitów na temat tego zjawiska.

Tym bardziej temat zasługuje na to, aby się nad nim skupić, ponieważ przemoc domowa jest jednym z kluczowych i palących problemów występującym w każdym społeczeństwie.

Przemoc domowa obecnie dotyka wiele współczesnych rodzin o różnym statusie społecznym, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. W świadomości publicznej panuje jeszcze jednak takie przekonanie, że przemoc doświadczają osoby w mniejszych prowincjonalnych społecznościach, tzn., że skala przemocy jest większa na terenach wiejskich i że jest jedynie spowodowana ubóstwem, bezrobociem, brakiem środków finansowych, niemożnością zabezpieczeniem wielu potrzeb życiowych, a co za tym idzie frustracją, złością i gniewem, które to emocje rodzą przemoc. Jest to jednak stereotyp, który jest głęboko zakorzeniony w społeczeństwie. Coraz częściej przemoc domowa występuje w rodzinach dobrze sytuowanych, jest to tzw. „przemoc w białych rękawiczkach”.

Grupą, która szczególnie jest dotknięta przemocą domową to kobiety, które bardzo często nie mówią nikomu o tym, co dzieje się w ich domu, w czterech ścianach. Bardzo często były tak wychowywane w swoich rodzinnych domach, z takim przesłaniem, że rodzina „dla dobra” dzieci powinna być razem, a ona sama powinna wiele wytrzymać i nikomu nic nie mówić. Kobiety doświadczające przemocy domowej latami tkwią w związkach z osobami stosującymi przemoc, gdyż bardzo często nie wierzą, że coś w ich sytuacji może się zmienić. Kolejnym przykładem jest fakt, że niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma czynnik dziedziczenia

wzorca przemocy domowej ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem na rozwiązanie konfliktów jest przemoc domowa.

Stereotypy dotyczące przemocy dają społeczne przyzwolenie na nią, zniewalając osoby dotknięte przemocą i zmuszając je do milczenia. Głębokie uwikłanie w przemoc powoduje, że osoba doznająca przemocy nie ma siły, żeby się jej przeciwstawić. Przemoc to nie tylko wyrządzanie krzywdy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej czy seksualnej, to także cyberprzemoc funkcjonująca w Internecie. Kolejną formą przemocy jest także zaniedbywanie polegające na działaniu skierowanym wobec członków rodziny, wykorzystujące przewagę sił, powodujące cierpienia i szkody.

Przemoc domowa najczęściej cechuje się:

- a) Intencjonalnością – polega na celowym, zamierzonym działaniu człowieka lub zaniechaniem działania, które ma na celu kontrolę nad ofiarą oraz jej całkowite podporządkowanie,
- b) Dysproporcją siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp.

W związku opartym na przemocach jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny,

- c) Naruszaniem godności i praw – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, etc.)
- d) Powodowanie cierpienia i bólu – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.
- e) Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:
 - przemoc fizyczna,
 - przemoc psychiczna,
 - przemoc seksualna,
 - przemoc ekonomiczna,
 - zaniedbanie, a także nowa forma przemocy,
 - cyberprzemoc.

W związku z powyższym, aby skutecznie przeciwdziałać i zwalczać przemoc domową niezbędna jest po pierwsze współpraca różnych służb społecznych i instytucjonalnych tzw. Interdyscyplinarność, a także po wtóre rzetelne rozpoznanie skali problemu zjawiska przemocy domowej. Narzędziem do reagowania i udzielania kompleksowej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową jest procedura „Niebieskie Karty”.

Jest to narzędzie do przeciwdziałania przemocy, w którym współpracują różne instytucje, takie jak policja, pomoc społeczna, oświata i ochrona zdrowia, aby zapewnić bezpieczeństwo ofiarom i działać wobec osób stosujących przemoc. Wdrożenie procedury polega na wypełnieniu formularzy (od A do D), które dokumentują sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy, a następnie służą do opracowania indywidualnego planu pomocy.

Podstawę prawną Diagnozy stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz.1673). W tym roku 29 lipca przypadła 20 rocznica uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. To okazja do podsumowania działań i przypomnienia, że przemoc nadal dotyka tysiące osób i że nie jest to jedynie prywatna sprawa każdego z Nas, ale poważny problem społeczny i prawny. Przemoc obecnie jest rozpatrywana jako problem globalny.

Głównym celem niniejszej diagnozy jest podniesienie skuteczności działań w kierunku rozpoznania skali problemu zjawiska przemocy domowej.

2. Specyfika regionu Powiatu Zamojskiego

Powiat Zamojski jest powiatem utworzonym w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Zamość. Powiat położony jest na granicy trzech regionów geograficznych: Wyżyny Lubelskiej, Wyżyny Zachodnio-wołyńskiej oraz Roztocza, a zlokalizowany jest w środkowo - południowej części województwa lubelskiego.

Powiat Zamojski jest jednym z 20 w Województwie Lubelskim, a sąsiaduje z powiatami: biłgorajskim, krasnostawskim, chełmskim, hrubieszowskim i tomaszowskim, otacza Zamość – miasto na prawach powiatu.

Zajmuje 1872 km². Mieszka w nim około 162,1 tys. osób, z czego 50,7% to kobiety, a 49,3% mężczyźni. Większość z nich mieszka na wsi. Gęstość zaludnienia wynosi 56 osób na km². Najwięcej, bo 67% to osoby w wieku 15-64 lat (w wieku produkcyjnym – 61%). W rolnictwie pracuje 70% mieszkańców powiatu. Składa się z 15 gmin podzielonych na 308 sołectw. W granicach powiatu znajdują się trzy gminy miejskie, są to: Krasnobród, Szczebrzeszyn i Zwierzyniec oraz dwanaście gmin wiejskich: Adamów, Grabowiec, Komarów-Osada, Łabunie, Miączyn, Nielisz, Radecznica, Sitno, Skierbieszów, Stary Zamość, Sułów i Zamość.

W Powiecie Zamojskim rolę inicjatora oraz koordynatora działalności z zakresu polityki społecznej pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu wraz z 15 ośrodkami pomocy społecznej. Na podstawie przesłanych informacji z ośrodków pomocy społecznej Powiatu Zamojskiego na terenie gmin wchodzących w skład powiatu w ostatnim roku funkcjonowały punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej oraz osób uzależnionych i ich członków w gminie: Łabunie, Zwierzyniec, Stary Zamość, Sitno, Nielisz oraz Sułów.

Osoby, które znalazły się w nieoczekiwanym lub chronicznym kryzysie psychicznym bądź też są ofiarami przemocy domowej mogą skorzystać z pomocy wykwalifikowanej kadry specjalistów, czy też schronienia w hostelu w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Hostel interwencyjny w Szczebrzeszynie jest miejscem zabezpieczającym dla osób, które w wyniku sytuacji kryzysowej zostały pozbawione schronienia. W przypadku osoby doświadczającej przemocy pobyt w hostelu interwencyjnym ma na celu natychmiastowe zatrzymanie przemocy oraz ochronę przed dalszym krzywdzeniem. Czas pobytu w hostelu jest uzależniony od sytuacji, w której znalazła się osoba doświadczająca kryzysu, nie trwa jednak dłużej niż 3 miesiące. W okresie pobytu w hostelu, klient ma możliwość korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej.

Hostel obecnie ma możliwość udzielenia doraźnej pomocy osobom w sytuacji kryzysowej, w tym matkom z małoletnimi dziećmi, z uwagi na fakt, że zgodnie z Uchwałą Nr VIII/91/2025 Rady Powiatu w Zamościu z dnia 23 kwietnia 2025 r., w sprawie likwidacji Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach, z dniem 31 sierpnia 2025 r. zakończył działalność Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach, przy ul. Osiedlowej 7.

W obszarze wymiaru sprawiedliwości na terenie miasta Zamościa funkcjonuje: Sąd Rejonowy w Zamościu, Prokuratura Rejonowa w Zamościu, Komenda Miejska Policji w Zamościu – wspólne dla mieszkańców Powiatu Zamojskiego i miasta Zamość, na terenie Powiatu Zamojskiego w tym zakresie funkcjonują: Komisariat Policji w Szczebrzeszynie, Posterunek Policji w Krasnobrodzie, Posterunek Policji w Łabuniach, Posterunek Policji w Miączynie, Posterunek Policji w Nieliszu, Posterunek Policji w Skierbieszowie, Posterunek Policji w Zwierzyńcu.

W obszarze edukacji Powiatu Zamojskiego funkcjonują: 2 szkoły ponadgimnazjalne, tj. Zespół Szkół Nr 2 im. dr Z. Klukowskiego w Szczebrzeszynie, Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. Jana Zamoyskiego w Zwierzyńcu oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 w Zamościu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu współpracuje z jednostkami świadczącymi pomoc osobom niepełnosprawnym: Domem Pomocy Społecznej w Majdanie Wielkim, Domem Pomocy Społecznej w Ruskich Piaskach, Domem Pomocy Społecznej „Pod Modrzewiami” w Szczebrzeszynie, Domem Pomocy Społecznej im. św. Siostry Faustyny w Krasnobrodzie, Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia w Krasnobrodzie, Środowiskowym Domem Samopomocy „Krok dalej” w Białobrzegach oraz z 5 warsztatami terapii zajęciowej w: Dominikanówce, Lipinie Starej, Rozłopach, Zwierzyńcu, Wolicy Brzozowej. Wsparcie dla osób starszych świadczone jest przez Dzienny Dom „Senior +” w Krasnobrodzie.

W obrębie pieczy zastępczej funkcjonują placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze.

Pieczę zastępczą możemy podzielić na Instytucjonalną Pieczę Zastępczą oraz Rodzinną Pieczę Zastępczą.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniają dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe. Umożliwiają kontakt dziecku z rodzicami bądź innymi osobami bliskimi, podejmują

działania w celu powrotu dziecka do rodziny. Zapewniają dzieciom dostęp do kształcenia dostosowanego do ich wieku i możliwości rozwojowych oraz dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Do placówek opiekuńczo – wychowawczych przyjmowane są dzieci od 10. roku życia na podstawie orzeczenia Sądu. Na terenie Powiatu Zamojskiego funkcjonują 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego:

- Dom Dziecka Nr 1 w Zwierzyńcu o liczbie miejsc – 14;
- Dom Dziecka Nr 2 w Zwierzyńcu o liczbie miejsc – 14;

Rodzina zastępcza sprawuje całodobową opiekę nad dziećmi, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub gdy władza ta została im ograniczona. Zapewnia wychowanie, kształcenie, dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych, umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku.

W ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Powiatu Zamojskiego funkcjonują: 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze: Dom Dziecka Nr 1 w Zwierzyńcu, Dom Dziecka Nr 2 w Zwierzyńcu oraz rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe (stan na dzień 31.12.2024 r.). Poniższa tabela nr 1 prezentuje rodzaje i liczbę rodzin zastępczych na przestrzeni 4 lat. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że z roku na rok rodzin zastępczych przybywa lub przynajmniej liczba utrzymuje się na poziomie z roku ubiegłego.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Zamojskiego w okresie 2021 - 2024

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin zastępczych	51	50	57	61
Spokrewnione	27	29	36	37
Niezawodowe	20	17	17	18
Zawodowe	4	4	4	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Na podstawie monitorowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej należy stwierdzić, iż w dalszym ciągu dominującą przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej było uzależnienie rodziców od alkoholu. Następną przyczyną była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W niewielu przypadkach powodem zabrania dziecka z rodziny naturalnej był wyjazd rodziców za granicę. Przypadki wymagające interwencji ze strony służb społecznych związane były najczęściej ze zjawiskiem współwystępowania więcej niż jednej trudnej sytuacji życiowej, a także zaniedbaniem, które także jest formą przemocy.

3. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy domowej w: Polsce, województwie lubelskim oraz Powiecie Zamojskim

Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy domowej to kolejne badanie z cyklu realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, z którego wynika, że przemoc jest zjawiskiem wszechobecnym, a w środowisku rodzinnym szczególnie groźna i trudna do zrozumienia wręcz bolesna.

Mówimy w tym momencie o całokształcie przemocy domowej czyli wobec osób dorosłych, partnerów, małżonków, ale także o otoczeniu osób uwikłanych w przemoc. Szczególnie bierzemy pod uwagę osoby małoletnie - dzieci. Dzieci będąc świadkami aktów przemocy bądź osobami doświadczającymi przemocy strasznie cierpią. Jest to cierpienie nie tylko fizyczne, kiedy osobiście doświadczają przemocy na własnym przykładzie lecz także psychiczne, kiedy są świadkami znęcania się psychicznego bądź w innej formie przemocy na jednym z rodziców, głównie na matce, bardzo to przeżywają. Niejednokrotnie, z uwagi na bardzo młody wiek zwyczajnie tego nie rozumieją, dlaczego tak się dzieje. Czasami uważają, że to może ich wina. Takie doświadczenia nie pozostają im obojętne i rzutują w ich dorosłym życiu. Badanie podjęte przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące przemocy domowej jest bardzo ważne i to zarówno z punktu widzenia diagnozy zjawiska przemocy domowej, jak i dalszych działań profilaktycznych, skutecznej ochrony i pomocy osobom pokrzywdzonym i podejmowaniu działań zmierzających do karania sprawców. Przemoc dotyka przede wszystkim kobiety i dzieci, ale są także przypadki kiedy to mężczyźni są osobami doświadczającymi przemocy domowej. Rozmiarów zjawiska do końca nie jesteśmy w stanie poznać. Oficjalne statystyki mówią jedno, natomiast w dalszym ciągu rzeczywistość pokazuje inne realia.

Zarówno badania w Polsce, jak również statystyki międzynarodowe, ujawniają takie fakty, o których jest wspomniane na początku diagnozy, że przemoc dotyka obecnie wbrew pozorom i ogólnemu przeświadczeniu społecznemu różne środowiska, nie tylko te dysfunkcyjne cechujące się ubóstwem, bezrobociem, niezaradnością życiową, o niskim statusie społecznym, z wszelkiego rodzaju uzależnieniami.

Jednak w społeczeństwie panuje jeszcze różne przekonanie. W związku z tym to bardzo ważny moment i wyraźny sygnał do podjęcia działań edukacyjnych w kierunku potrzeby skupienia się nad problemem przemocy, który przeradza się w problem cywilizacyjny, a wręcz globalny.

Raport Województwa Lubelskiego nt. „Diagnozy skali przemocy domowej” opracowany na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie stanowi diagnozę skali przemocy domowej, charakterystykę osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową oraz rodzaje działań instytucjonalnych zapobiegających temu zjawisku.

Na podstawie analizy badań można zauważyć, że w województwie lubelskim nadal wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej. Aczkolwiek pomimo wzrostu tego zjawiska, wzrasta też świadomość społeczna dotycząca tego zjawiska. Coraz częściej ofiara – osoba doświadczająca przemocy nie zamyka problemu w czterech ścianach, a wychodzi i zgłasza organom ścigania. Poprzez współpracę ofiary z Policją i innymi organami ścigania dochodzi do skazania osób stosujących przemoc.

Nadal prawidłowością jest, że osobami doświadczającymi przemocy najczęściej są kobiety, które są narażone na przemoc fizyczną i psychiczną, rzadziej seksualną. Grupą natomiast, która najbardziej narażona jest na taką formę przemocy, jaką jest cyberprzemoc, (nowa forma przemocy) są dzieci i młodzież.

Skala zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Zamojskiego zostanie przedstawiona na podstawie informacji przekazanych przez jednostki realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Informacje udzielone przez te podmioty zostaną zobrazowane w dalszej części niniejszego opracowania.

3.1 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego

Na podstawie zestawienia statystycznego Komendy Miejskiej Policji w Zamościu, Komisariatu Policji w Szczepieszynie, Posterunku Policji w Miączynie, Posterunku Policji w Krasnobrodzie, Posterunku Policji w Łabuniach, Posterunku Policji w Nieliszu, Posterunku Policji w Skierbieszowie, Posterunku Policji w Zwierzyńcu dotyczącego interwencji domowych na terenie Powiatu Zamojskiego stwierdzono, że w ciągu ostatnich 4 lat (2021-2024) funkcjonariusze interweniowali w sprawie przemocy domowej **2499** razy.

Tabela nr 2. Liczba interwencji w sprawie przemocy domowej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba interwencji w sprawie przemocy domowej	643	654	638	564

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Jak wynika z danych zawartych w tabeli nr 3 w dalszym ciągu zdecydowaną większość sprawców przemocy domowej stanowią mężczyźni **1084 osoby**. Grupę kobiet stosujących przemoc domową stanowiło **60 osób**.

Tabela nr 3. Liczba sprawców przemocy domowej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba sprawców przemocy domowej	399	356	163	226
Kobiety	25	17	9	9
Mężczyźni	374	339	154	217
Razem:	399	356	163	226

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Według danych Policji spośród osób, które stosowały przemoc wobec swoich najbliższych, zdecydowana większość z nich była pod wpływem alkoholu lub innych używek. W latach 2021-2024, jak wynika z poniższej tabeli nr 4 Policja odnotowała **762** takich przypadków, wśród nich było: **18** kobiet oraz **744** mężczyzn.

Tabela nr 4. Liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu lub innych używek

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu lub innych używek	265	205	161	131
Kobiety	7	8	0	3
Mężczyźni	258	197	161	128
Razem:	265	205	161	131

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Przeciwko osobom stosującym przemoc domową kierowany jest do Sądu akt oskarżenia z art.207 k.k., określający wymiar kary pozbawienia wolności za przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece w formie znęcania się fizycznego lub psychicznego („ Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności ...”).

Z danych jakie zawarto w tabeli nr 5 wynika, że liczba sprawców skazanych z art. 207 k.k. w latach 2021-2024 wyniosła ogółem: **697** osoby.

Tabela nr 5. Liczba osób stosujących przemoc domową skazanych z art. 207 k.k.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba przestępstw z art. 207 k.k.	211	187	176	123

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Jak wskazują dane zawarte w tabeli nr 6 w ciągu ostatnich 4 lat funkcjonariusze Policji odnotowali **258** przypadki przestępstw z art. 190 k.k., tj.: „ Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Tabela nr 6. Liczba przestępstw z art. 190 k.k.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba przestępstw z art. 190 k.k.	67	65	58	68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Informacje zamieszczone w poniższej tabeli nr 7 wskazują, że w okresie 2021-2024 funkcjonariusze sporządzili **1145** „ Niebieskich Kart”. Znacznie większą część stanowi liczba

zastosowanych formularzy, które zostały przekazane instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych, w omawianym okresie przekazano aż **1056** „Niebieskich Kart”.

Tabela nr 7. Liczba „Niebieskich Kart” założonych przez funkcjonariuszy Policji

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzono formularzy	400	359	160	226
Liczba formularzy „Niebieskie Karty” przekazanych instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych	374	341	133	208

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Tabela nr 8 przedstawia, że w latach 2021-2024 liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej wynosiła ogółem: **1543** osób. Według danych z Policji największą liczbę osób doświadczonych przemocą domową stanowią kobiety. W ciągu ostatnich czterech lat na policję zgłosiło się aż **938** pokrzywdzonych kobiet. Dużo mniej osób doznających przemocy domowej jest zanotowane wśród dzieci i młodzieży do 18 roku życia, a także wśród mężczyzn.

Policja nie posiada danych odnośnie osób z niepełnosprawnością oraz innych osób w rodzinie doznających przemocy. Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem, wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób dotkniętych różnego rodzaju przemocą domową.

Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem przemocy domowej.

Tabela nr 8. Liczba osób doświadczonych przemocą domową według danych Policji - w podziale na różne grupy społeczne

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób doświadczonych przemocą domową	596	379	232	336
Kobiety	337	228	146	227
Mężczyźni	45	31	16	9
Nieletni do lat 18	31	16	18	15
Osoby niepełnosprawne	0	0	2	0
Seniorzy 60 +	183	112	55	85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

Jak wynika z poniższej tabeli nr 9 spośród odnotowanych przez Policję przypadków przemocy domowej najwięcej stanowiły przypadki przemocy psychicznej -**1188** przypadków, kolejno **895** przypadki przemocy fizycznej, Znacznie mniej odnotowano **26** zdarzeń przemocy ekonomicznej, najmniej **8** przypadków przemocy ma tło seksualnym.

Tabela nr 9. Liczba odnotowanych poszczególnych rodzajów przemocy

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba odnotowanych poszczególnych rodzajów przemocy				
Fizycznej	361	284	98	152
Psychicznej	487	336	143	222
Seksualnej	4	0	2	2
Ekonomicznej	5	0	7	14
Razem:	857	620	250	390

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Policji z terenu Powiatu Zamojskiego.

3.2 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Zamościu

Z danych otrzymanych przez Prokuraturę Rejonową w Zamościu w analizowanym okresie 2021 – 2024 zarejestrowano **871** spraw dotyczących stosowania przemocy domowej, z czego **436** spraw dotyczących przemocy domowej zakończono aktem oskarżenia.

Najliczniejszą liczbę spraw z tego zakresu odnotowano w 2024 roku – **267** przypadków przemocy domowej, z czego **117** przypadków zostało zakończone aktem oskarżenia.

Analizując dane w tabeli nr 10 należy stwierdzić, że liczba spraw dotyczących przemocy domowej była zanotowana w największej liczbie w 2021 roku oraz w 2024 roku. W latach 2022 – 2023 obserwujemy znaczny spadek zarówno spraw dotyczących przemocy domowej, jak również spraw dotyczących przemocy zakończonych aktami oskarżenia. Jest to optymistyczne zjawisko świadczące o skutecznych działaniach prewencyjnych, zwiększonej świadomości społecznej, lepszej dostępności pomocy dla ofiar i sprawców oraz o wzroście zaangażowania instytucji takich jak policja i ośrodki pomocy społecznej, co pokazuje, że system reagowania na przemoc działa efektywniej. Jednak w 2024 roku nastąpił ponownie wzrost przypadków przemocy domowej. Fakt ten świadczy o tym, że występuje nadal potrzeba przeprowadzania regularnie, na bieżąco kampanii mających na celu prezentowanie profilaktyki zjawiska przemocy, czyli działań mających na celu zapobieganiu przemocy, a także jej minimalizowanie i łagodzenie skutków, poprzez promowanie pozytywnych zachowania, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych oraz kształtowanie świadomości na temat prawdy i konsekwencji przemocy.

Tabela nr 10. Liczba spraw zarejestrowanych o popełnienie czynu z art. 207 k.k.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zarejestrowanych spraw dotyczących stosowania przemocy w rodzinie przekazanych do	217	194	193	267

Prokuratury Rejonowej w Zamościu, z tego				
Liczba spraw dotyczących przemocy domowej zakończonych aktem oskarżenia	97	110	136	114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Zamościu.

3.3 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Zamościu

Kolejną instytucją, od której otrzymaliśmy informację na temat zjawiska przemocy domowej to statystyki z Sądu Rejonowego w Zamościu II Wydział Karny.

Na podstawie informacji przedstawionych w tabeli nr 11 w okresie 2021-2024 zarejestrowano ogółem **568** spraw z art. 207 k.k., z czego **139** zakończyło się postanowieniem odbycia kary pozbawienia wolności dla osób stosujących przemoc domową. Natomiast we wskazanym okresie **97** spraw zostało skierowanych do mediacji.

Sąd Rejonowy w Zamościu II Wydział Karny przedstawił ponadto statystyki na przestrzeni 4 lat w zakresie liczby postanowień Sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, których zanotowano **60** przypadków. Niepokojący jest fakt znacznego wzrostu liczby wniosków skierowanych do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach, w których wystąpił problem przemocy domowej. W 2021 roku zanotowano 23 wnioski, a już w kolejnych latach począwszy od 2022 roku – 43 wnioski, w 2023 roku – 45 wniosków, a w 2024 roku 44 wniosków. Wzrost liczby wniosków jest zjawiskiem negatywnym, aczkolwiek czynnikiem pozytywnym w tej sytuacji jest odpowiedzialność i reagowanie instytucji w kierunku ochrony zdrowia i życia małoletnich dzieci.

Tabela nr 11. Liczba spraw zarejestrowanych o popełnienie czynu z art. 207 k.k.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba spraw zarejestrowanych o czyn z art. 207 k.k. w tym:	178	156	122	112
Liczba spraw zakończonych postanowieniem odbycia kary pozbawienia wolności	43	35	32	29
Liczba spraw, które Sąd skierował do mediacji	34	29	16	18
Liczba postanowień Sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową:	17	21	7	15
- do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	17	21	7	15
- zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w tym również udzielenia zabezpieczenia.	0	0	0	0
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach, w których wystąpił problem	23	43	45	44

przemocy domowej				
------------------	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Zamościu.

3.4 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Powiatu Zamojskiego

Na podstawie danych uzyskanych z 13 Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej GKRPA) wynika, że częstą przyczyną rozpadu życia rodzinnego jest problem nadużywania alkoholu, w tym najwięcej zgłoszeń przypada na lata 2021-2022, przedział 2023-2024 wykazuje zmniejszenie się liczby zgłoszeń. Jak wynika z zestawienia problem dotyka zdecydowanie grupy mężczyzn, kobiety stanowią grupę, która w mniejszym stopniu nadużywa alkoholu.

Szczegółowe dane liczbowe przedstawia tabela nr 12.

Tabela nr 12. Liczba zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną rozpadu życia rodzinnego – w podziale na płeć

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną rozpadu życia rodzinnego, w tym:	162	180	149	148
Kobiety	17	15	13	23
Mężczyźni	145	165	136	125

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu Powiatu Zamojskiego.

W okresie 2021-2024 zanotowano **639** zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną rozpadu życia rodzinnego, w tym **68** zgłoszeń dotyczyło kobiet natomiast **571** zgłoszeń to mężczyźni.

Tabela nr 13. Liczba zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną przemocy domowej – w podziale na płeć

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną przemocy domowej, w tym:	57	69	56	49
Kobiety	1	0	1	0
Mężczyźni	56	69	55	49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu Powiatu Zamojskiego.

Na przestrzeni 4 lat do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało zgłoszonych **231** spraw o przypadkach nadużywania alkoholu będącego przyczyną

przemocy domowej, z czego tylko **2** zgłoszenia dotyczyło kobiet, natomiast **229** mężczyzn. Dane zawarte w powyższej tabeli nr 13 obrazują, że w omawianym okresie możemy zaobserwować tendencję spadkową w zakresie liczby przypadków nadużywania alkoholu, które to są przyczynami występowania zjawiska przemocy domowej.

Po raz kolejny powyższe dane wskazują jak potrzebna i ważna jest profilaktyka propagowana poprzez wszelkiego rodzaju kampanie, wystąpienia czy materiały promocyjne dotycząca różnego rodzaju uzależnień.

Tabela nr 14. Liczba zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zespołów interdyscyplinarnych	33	30	30	37
Liczba grup roboczych	181	181	177	163
Razem:	214	211	207	200

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z zespołów interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Zamojskiego.

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 14 wynika, że w latach 2021-2024 odbyło się **130** zespołów interdyscyplinarnych. W ramach tych Zespołów w trakcie 4 lat spotkały się **702** razy grupy diagnostyczno – pomocowe. Rolą ww. Grup jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Natomiast Zespół Interdyscyplinarny jest odpowiedzialny w szczególności za koordynację i integrację działań różnych instytucji i specjalistów (tj. policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia) w celu zapobiegania przemocy domowej i udzielania pomocy osobom dotkniętym tym problemem. Zespół diagnozuje problemy, inicjuje interwencje, rozpowszechnia informacje o dostępnej pomocy i planuje działania pomocowe, w tym realizację procedury „Niebieskie Karty”. Zespół działa interdyscyplinarnie.

Tabela nr 15. Skład zespołów interdyscyplinarnych

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Skład zespołów interdyscyplinarnych				
Skład zespołów interdyscyplinarnych	82	85	87	87
Funkcjonariusz Policjant	17	18	17	18
Pracownik socjalny	45	43	45	44
Przedstawiciel oświaty	32	32	43	42
Psycholog	13	21	15	24
Przedstawiciel gminy ds. przeciwdziałania alkoholizmowi	12	14	16	17

Kurator	18	18	25	25
Przedstawiciel kościoła	0	0	0	0
Lekarz/pielęgniarka	17	19	16	16
Prawnik	0	0	0	0
Asystent rodziny	0	0	0	0
Przedstawiciel organizacji pozarządowych	0	0	4	4
Przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	6	6	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z zespołów interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Zamojskiego.

Analizując tabelę nr 15 i zawarte w niej dane przedstawiają, że w okresie 2021-2024 w zespole interdyscyplinarnym najczęściej brali udział z racji wykonywania zawodu pracownicy ośrodków pomocy społecznej (zespoły zazwyczaj odbywają się w siedzibie OPS) ponieważ aż **177** razy, następnymi w kolejności przedstawiciele oświaty **149** razy w przeciągu 4 lat, następną grupą zawodową byli Kuratorzy Sądowi w liczbie 86 spotkań, kolejną instytucją, która reprezentowała wspomniany temat była Policja **70** spotkań , psychologowie brali udział w **73** spotkaniach, tuż za nią ochrona zdrowia - przedstawiciele tej grupy **68** razy uczestniczyli w spotkaniach, przedstawiciele GKRPA brali udział w posiedzeniach **59** razy, podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w spotkaniach brali udział **12** razy, a organizacje pozarządowe były na 8 spotkaniach, natomiast Żandarmeria Wojskowa brała udział jedynie w 6 -ciu spotkaniach Zespołu. Na podstawie danych i obserwacji należy stwierdzić, że w dalszym ciągu na spotkaniach Zespołu brakuje przedstawicieli kościoła, organizacji pozarządowych oraz środowiska prawniczego.

3.5 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Ośrodków Pomocy

Społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego

Jak wynika z tabeli nr 16 na przestrzeni 2021-2024 z pomocy społecznej skorzystało ogółem **11 547** rodzin. Natomiast liczba rodzin korzystających ze wsparcia podmiotów pomocy społecznej z uwagi na przemoc domową w omawianym okresie wynosi **393** rodzin. Zjawisko przemocy domowej stanowi, według danych pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej ok. 6 % problemów jakie odnotowano w latach 2021-2024 na terenie Powiatu Zamojskiego.

Tabela nr 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w odniesieniu do wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej OGÓŁEM	3227	3033	3086	2201
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej	97	105	92	99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Analizując dane pod kątem rodzaju przemocy w tabeli nr 17, w omawianym okresie dominuje przemoc psychiczna - tego rodzaju przemocy doświadczyło **783** osób. Natomiast

przemocy fizycznej doświadczyło w przeciągu 4 lat - **453** osoby. Przemocy ekonomicznej doświadczyło **6** osób. Natomiast nie odnotowano przypadków przemocy seksualnej.

Tabela nr 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy z podziałem na rodzaje przemocy

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy:				
Fizycznej	90	80	203	80
Psychicznej	166	213	204	200
Seksalnej	0	0	0	0
Ekonomicznej	5	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Jak wynika z danych zawartych poniżej w tabeli nr 18, w latach 2021-2024 liczba osób doświadczającej przemocy domowej wynosiła **1241** osób. Największą grupą osób doznających przemocy domowej wśród klientów ośrodków pomocy społecznej są kobiety – **585** takich przypadków, co stanowi 45% ogólnej liczby osób doznających przemocy domowej. Znaczącą grupą, która także jest dotknięta przemocą domową są osoby nieletnie do 18 roku życia - ogółem to **433** ofiary w ciągu 4 ostatnich lat. Kolejną grupą, która doświadcza zjawiska przemocy domowej są mężczyźni, w okresie ostatnich 4 lat zanotowano **244** osoby, które doświadczyły przemocy domowej. Osobami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej są również osoby z niepełnosprawnością doznające przemocy – **57** osób.

Należy podkreślić, że również liczną grupą, która doznaje przemocy są seniorzy, w omawianym okresie doznało przemocy **149** seniorów.

Tabela nr 18. Liczba osób doznających przemocy domowej - w podziale na osoby doświadczające przemocy

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób doświadczonych przemocą domową	261	293	407	280
Kobiety	163	145	148	129
Mężczyźni	38	56	116	34
Nieletni do 18 lat	86	90	159	98
Osoby niepełnosprawne	20	11	20	6
Seniorzy w wieku 60 +	40	42	33	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

W omawianym okresie w tabeli 19 liczba osób doświadczających przemoc domową wyniosła ogółem: **821** osób.

Wśród klientów OPS największą grupę osób doświadczających przemoc domową stanowią mężczyźni – **706** osób. Stanowi to 89 % ogólnej liczby osób doświadczających przemoc domową.

Tabela nr 19. Liczba osób stosujących przemoc domową w podziale na płeć

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba sprawców przemocy domową	201	252	207	161
Kobiety	14	56	26	19
Mężczyźni	187	196	181	142

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Z danych zawartych w poniższej tabeli nr 20 wynika, że pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodkach pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego w ostatnich 4 latach założyli **754** Niebieskie Karty, z czego tylko **10** formularzy zostało przekazanych instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych. Powyższa procedura była wszczynana względem tej samej rodziny w **46** przypadkach.

Tabela nr 20. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	203	209	203	139
Ilość przypadków wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” względem tej samej rodziny	6	11	10	15
Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych	0	3	6	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Z danych zawartych w poniższej tabeli nr 21 wynika, że najwięcej przypadków dot. średniego czasu trwania procedury „Niebieskie Karty” odnotowano w przedziale powyżej 6 miesięcy, następnie przedział od 3 do 6 miesięcy. Na ostatnim miejscu odnotowano okres prowadzenia Niebieskich Kart do 3 miesięcy. Długi okres prowadzenia procedury może wynikać z faktu, że zanim osoba dotknięta przemocą domową zdecyduje się wystąpić po pomoc, otworzyć się, upłynie kilka miesięcy. Prowadzi to do konkluzji, że nadal są potrzebne działania uświadamiające społeczeństwo w zakresie zagadnień związanych z przemocą domową, aby osoby jej doświadczające zdawały sobie większą sprawę ze swojej sytuacji i możliwości jej poprawy, ale także po to, aby ich otoczenie reagowało w większym stopniu na sygnały występowania przemocy domowej.

Tabela nr 21. Średni czas procedury „Niebieskie Karty”

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Średni czas procedury „Niebieskie Karty”				
do 3 miesięcy	38	28	26	19

od 3 do 6 miesięcy	41	54	35	27
powyżej 6 miesięcy	39	49	60	36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Dane zawarte w poniższej tabeli nr 22 przedstawiają liczbę zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zgodnie z art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w okresie 2021-2024 w zakresie realizacji przez pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej zadań wynikających z art.12 wyżej cytowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. „osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora”. W okresie 2021-2024 pracownicy OPS odnotowali **54** takich zgłoszeń. Niestety porównując dane z powyżej przedstawionymi danymi dot. ogólnej liczby osób pokrzywdzonych zjawiskiem przemocy domowej zawartymi w tabeli nr 16, stanowi to tylko 13,74 % spraw realizowanych zgodnie z art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Tabela nr 22. Liczba zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	14	14	21	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Zamojskiego.

Oprócz ww. danych przedstawionych w tabelach, do ośrodków pomocy społecznej wystąpiono z zapytaniem dotyczącym udzielanych form pomocy ofiarom przemocy domowej.

Niezmienne od wielu lat osoby doznające przemocy są obejmowane wsparciem w takich formach jak: praca socjalna, wsparcie specjalistyczne – psychologa, emocjonalne, poprzez poradnictwo prawne, zawodowe i socjalne polegające na informowaniu o przysługujących świadczeniach socjalnych. Osobom zainteresowanym były przekazywane także informacje dotyczące możliwości uzyskania pomocy, nawiązywano kontakt z instytucjami udzielającymi pomocy tj. Sąd, Policja, prokuratura, OIK w Szczebrzeszynie, GKRPA. Pracownicy pomocy społecznej regularnie udzielali wsparcia i pomocy rodzinom dotkniętym przemocą poprzez monitoring w miejscu zamieszkania.

3.6 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczecznieszyynie.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczecznieszyynie jako jednostka organizacyjna Powiatu Zamojskiego rozpoczął działalność od 1 września 2012 roku

Ośrodek działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej i realizuje zadania z jej zakresu.

Na podstawie danych w tabeli nr 23 wynika, że w okresie 2021-2024 ze wsparcia świadczonego przez specjalistów Ośrodka skorzystało **237** osób doznających przemocy domowej. Największą grupę osób stanowiły w dalszym ciągu kobiety – **127** ofiar, co stanowi 53 % ogółu doświadczających przemocy domowej. Mężczyźni są znacznie mniejszą grupą, która doświadcza przemocy domowej – **36** zgłoszeń, co stanowi 15 % ogółu osób doświadczających przemocy domowej.

Takie statystyki utrzymują się niezmiennie niestety od wielu lat na porównywalnym poziomie. Statystyki dotyczące liczby osób doświadczających przemocy domowej przypominają sinusoidę od mniejszej liczby osób, które doświadczyły przemocy przez apogeum przemocy, kończąc na ostatnim badanym roku 2024, który wskazuje, że skala przemocy maleje.

Z pozostałych informacji wynika, że z pomocy oferowanej przez Ośrodek w okresie 2021-2024 skorzystało **63** osoby nieletnie do lat 18, co stanowi 27 % ogółu osób doświadczających przemocy domowej.

Porównując diagnozę z ubiegłym okresem 2017-2020, należy stwierdzić, że w przywołanym okresie nie odnotowano wśród odbiorców usług jednostki osób z niepełnosprawnością. Natomiast obecnie w ww. okresie z pomocy oferowanej przez Ośrodek skorzystały **3** osoby niepełnosprawne, a także **8** osób w wieku senioralnym.

Tabela nr 23. Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających ze wsparcia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczecznieszyynie w podziale na różne grupy społeczne

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób doświadczonych przemocą domową, które korzystały z pomocy w/w jednostki				
Liczba osób doświadczonych przemocą domową, które korzystały z pomocy w/w jednostki	44	81	60	52
Kobiety	26	40	38	23
Mężczyźni	5	16	2	13
Nieletni do 18 lat	11	23	16	13
Osoby niepełnosprawne	1	0	2	0
Seniorzy w wieku 60 +	1	2	2	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczecznieszyynie.

Tabela nr 24 przedstawia funkcjonowanie hostelu w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie. Z danych wynika, że w okresie 2021-2024 z hostelu skorzystało 32 osoby, w tym 13 kobiet, 5 mężczyzn, 14 osób nieletnich do lat 18. W opisywanym okresie czasu ze wsparcia hostelu nie skorzystały osoby niepełnosprawne oraz Seniorzy 60 +.

Tabela nr 24. Ogólna liczba osób korzystających z hostelu w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z hostelu- OGÓŁEM				
	9	7	8	8
Kobiety	3	2	4	4
Mężczyźni	2	2	1	0
Nieletni do 18 lat	4	3	3	4
Osoby niepełnosprawne	0	0	0	0
Seniorzy w wieku 60 +	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

W tabeli nr 25 zawarte zostały dane dotyczące liczby osób doświadczających przemocy domowej, którzy skorzystali z oferty hostelu. W analizowanym okresie ze względu na przemoc z hostelu skorzystało 26 osób. Największą grupę stanowili Nieletni do lat 18 w liczbie 14 osób, następnie za tą grupą w liczbie 11 osób ze wsparcia hostelu ze względu na przemoc skorzystały kobiety. W omawianym okresie z pomocy hostelu skorzystała 1 osoba niepełnosprawna. W latach 2021-2024 ze wsparcia hostelu nie korzystali mężczyźni oraz seniorzy w wieku 60 +.

Tabela nr 25. Liczba osób korzystających z hostelu w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie ze względu na przemoc domową

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z hostelu ze względu na przemoc domową				
Liczba osób korzystających z hostelu ze względu na przemoc domową	7	4	7	8
Kobiety	3	1	3	4
Mężczyźni	0	0	0	0
Nieletni do lat 18	4	3	3	4
Osoby niepełnosprawne	0	0	1	0
Seniorzy w wieku 60 +	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Z danych POIK w Szczepieszynie w latach 2021-2024 wynika, że pracownicy Ośrodka nie mieli potrzeby dokonywania zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Tabela nr 26. Liczba zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zgłoszeń na policję lub prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie w okresie 2021-2024 sporządzono 2 formularze „Niebieskie Karty” w 2024 roku, które zostały przekazane instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonym. W stosunku do znacznej części osób korzystających ze wsparcia Ośrodka procedura „Niebieskie Karty” jest głównie stosowana przez pracowników ośrodków pomocy społecznej. Osoba, która trafia do Ośrodka ma już zazwyczaj rozpoczętą ww. procedurę, stąd też pozytywnie niewielka liczba „Niebieskich Kart” odnotowana przez POIK.

Tabela nr 27. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” i przekazanych instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzono formularzy	0	0	0	2
Liczba formularzy „Niebieskie Karty” przekazanych instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych	0	0	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie.

Według art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Na terenie Powiatu Zamojskiego realizatorem ww. Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie. Poniżej została przedstawiona analiza osób przystępujących do omawianego programu.

W analizowanym okresie tylko w 2024 roku program oddziaływań edukacyjnych i wspierających dla osób stosujących przemoc domową został w pełni zrealizowany. Pozostałe programy pomimo sporego zainteresowania w omawianym okresie nie zostały zrealizowane przez wszystkich uczestników programów.

Tabela nr 28. Liczba osób biorących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym z terenu Powiatu Zamojskiego.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba edycji programów korekcyjno - edukacyjnych	0	0	0	1

Liczba osób, które przystąpiły do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym- kobiety (K), mężczyźni (M)	K	M	K	M	K	M	K	M
	0	0	0	0	0	0	4	11
Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	K	M	K	M	K	M	K	M
	0	0	0	0	0	0	2	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Jak wynika z danych zamieszczonych w powyższej tabeli nr 28 do programu oddziaływań edukacyjnych i wspierających dla osób stosujących przemoc domową przystąpiło 15 osób – 4 kobiety i 11 mężczyzn. Program ukończyło 10 osób – 2 kobiety i 8 mężczyzn.

Tabela nr 29. Liczba osób doświadczających przemocy, które skorzystały z poradnictwa świadczonego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie

Zakres danych	Dane za lata							
	2021		2022		2023		2024	
Liczba osób doświadczających przemocy i liczba udzielonych im porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad
Poradnictwo psychologiczne	12	37	28	73	26	146	23	83
Poradnictwo pedagogiczne	2	6	2	2	1	20	3	11
Poradnictwo socjalne	2	8	3	5	0	0	4	34
Poradnictwo prawne	7	10	8	36	20	53	16	22
Poradnictwo rodzinne	1	3	4	6	0	0	4	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Z poradnictwa świadczonego przez kadrę specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie w okresie 2021-2024 ogółem skorzystało **267** osób doświadczających przemocy domowej wynika, że w dalszym ciągu największą grupą to osoby, które skorzystały

z poradnictwa psychologicznego tj. **236** osób, którym udzielono **776** porad psychologicznych. W kolejności dużym zainteresowaniem cieszyły się porady pedagogiczne, prawne, socjalne oraz rodzinne.

3.7 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach

Z dniem 1 września 2018 roku przy ulicy Osiedlowej 7 w Łabuniach rozpoczął swoją działalność Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach, który zapewniał całodobowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę prawną nad ich małoletnimi dziećmi.

Dom zapewniał odpowiednie do potrzeb mieszkańców wsparcie specjalistyczne mające na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej, która była przyczyną skierowania do domu.

Dom przeznaczony był również dla dziewcząt niepełnoletnich w ciąży oraz w okresie okołoporodowym. Dom posiada 15 miejsc.

Do podstawowych zadań domu w szczególności należało:

- Zapewnienie schronienia i wsparcia;
- Specjalistyczne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, wychowawcze;
- Realizację zadań z zgodnie z Programem „Za życiem”.

Zakres usług Domu obejmował:

- Usługi interwencyjne:

- Schronienie i bezpieczeństwo:

Zapewnienie bezpiecznego miejsca do życia i ochrony, zwłaszcza w przypadku przemocy domowej.

- Natychmiastowa pomoc psychologiczna:

Wsparcie emocjonalne i doraźna pomoc psychologiczna w sytuacji kryzysowej.

Usługi terapeutyczno-wspomagające:

- **Diagnoza i wsparcie terapeutyczne:** Ocena sytuacji życiowej mieszkanki i udzielenie wsparcia terapeutycznego,

- **Specjalistyczne poradnictwo:** Udzielanie wsparcia prawnego, psychologicznego i socjalnego.

- **Konsultacje wychowawcze,**

- **Rozwój umiejętności psychospołecznych i rodzicielskich:** Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania ról rodzicielskich oraz nauka umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie,

- **Doradztwo zawodowe:** Wsparcie w poszukiwaniu pracy i rozwoju zawodowym,

- **Pomoc w sprawach formalnych:** Wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych,

- **Wsparcie w usamodzielnieniu:** Pomoc w uzyskaniu stałego miejsca zamieszkania lub innego stałego schronienia po opuszczeniu domu,

Usługi bytowe: **Całodobowy pobyt:**

Zapewnienie tymczasowego, całodobowego schronienia.

Z oferty Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Łabuniach, jak wynika z poniższej tabeli nr 30 w latach 2021-2024 skorzystały ogółem **1** kobieta, a także **1** małoletnie dziecko do 18 roku życia z terenu Powiatu Zamojskiego.

Tabela nr 30. Ogólna liczba osób korzystających z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób doświadczonych przemocą domową, które korzystały z pomocy ośrodka wsparcia – ogółem.				
Liczba osób doświadczonych przemocą domową, które korzystały z pomocy ośrodka wsparcia – ogółem.	2	0	0	0
Nieletni do lat 18	1	0	0	0
Mężczyźni	0	0	0	0
Kobiety	1	0	0	0
W tym osoby z niepełnosprawnością	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach.

Poniższa Tabela nr 31 prezentuje liczbę osób i porad udzielanych osobom doznającym przemocy na przestrzeni 2021-2024.

Tabela nr 31. Liczba osób korzystających z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach ze względu na przemoc domową

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z Domu ze względu na przemoc domową – ogółem.	2	0	0	0
Nieletni do lat 18	1	0	0	0
Mężczyźni	0	0	0	0
Kobiety	1	0	0	0
W tym osoby z niepełnosprawnością	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach.

Tabela nr 32. Liczba osób i porad udzielanych osobom doznającym przemocy na przestrzeni lat 2021-2024 w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach

Zakres danych	Dane za lata							
	2021		2022		2023		2024	
Liczba osób doświadczających przemocy i liczba udzielonych im porad w Domu w Łabuniach	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad
Poradnictwo psychologiczne	2	10	0	0	0	0	0	0
Poradnictwo pedagogiczne	2	4	0	0	0	0	0	0
Poradnictwo socjalne	1	3	0	0	0	0	0	0
Poradnictwo prawne	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradnictwo rodzinne	1	3	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Łabuniach.

Na podstawie powyższych tabel należy stwierdzić, że w opisywanym okresie, jedynie w roku 2021 ośrodek zapewnił wsparcie 2 osobom z powodu przemocy domowej. W kolejnych latach nie zanotowano przyjęć z powodu przemocy domowej. W 2021 roku przyjętym mieszkańcom udzielono 10 porad psychologicznych, 4 porady pedagogiczne, 3 porady socjalne, a także 3 porady pod kątem rodzinnym.

Jak wynika z powyższej tabeli klientką Domu była kobieta z dzieckiem. Nie przyjęto żadnego mężczyzny z terenu Powiatu Zamojskiego.

3.8 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie informacji przekazanych przez placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu zwróciło się do placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Powiatu Zamojskiego z prośbą o przesłanie informacji z zakresu podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej bądź podejmowanie działań mających na celu wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych i/lub dotkniętych przemocą domową.

Zwrócono się z zapytaniem do Zespołu Szkół Nr 2 im. dr Z. Klukowskiego w Szczepieszynie, Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. Jana Zamoyskiego w Zwierzyńcu, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2 w Zamościu.

Z informacji uzyskanych od ww. placówek wynika, że w żadnej z nich na przełomie 2021-2024 roku nie założono procedury „Niebieskie Karty”.

Działania jakie podejmowane są przez szkoły we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 2 w Zamościu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej to różnego rodzaju warsztaty, prelekcje, filmy edukacyjne z komentarzem psychoterapeuty etc., prowadzenie zajęć mających na celu podnoszenie świadomości i wrażliwości uczniów poprzez wprowadzenie do programu wychowawczego oraz profilaktycznego nt. umiejętności rozpoznawania różnych rodzajów przemocy, propagowanie wśród uczniów zachowania sprzyjającego pozytywnym postawom rodzinnym, szkolenia dla rodziców kształtujące ich umiejętności wychowawcze, szkolenia i warsztaty dla nauczycieli dot. postępowania w przypadku przemocy domowej w rodzinie uczniów, konsultacji ze specjalistami z poradni psychologiczno – pedagogicznej.

3.9 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie informacji przekazanych przez placówki ochrony zdrowia funkcjonujące na terenie Powiatu Zamojskiego

W celu pozyskania danych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez placówki ochrony zdrowia z terenu Powiatu Zamojskiego zwrócono się z prośbą do Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Szczepieszynie. Z zebranych danych wynika, że nie odnotowano w analizowanym okresie działań w zakresie wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

W omawianym okresie nie odnotowano żadnych zgłoszeń na prokuraturę o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej w żadnej placówce ochrony zdrowia. Ponadto zakłady opieki zdrowotnej zobowiązane są do udzielenia pomocy medycznej, a także w przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej, do informowania o możliwościach uzyskania pomocy, wystawiania na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu, informowanie ofiar o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji.

3.10 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych od Organizatora pieczy zastępczej z terenu Powiatu Zamojskiego

System pieczy zastępczej na terenie Powiatu Zamojskiego w latach 2021-2024 stanowiły placówki opiekuńczo – wychowawcze i rodziny zastępcze.

Placówki opiekuńczo wychowawcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają ich niezbędne potrzeby bytowe. Umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami bądź innymi osobami bliskimi, podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny. Zapewniają dzieciom kontakt do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych oraz dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Rodzina zastępcza sprawuje całodobową opiekę nad dziećmi, których rodzice pozbawieni zostali władzy rodzicielskiej lub gdy władza ta została im ograniczona. Zapewniają wychowanie, kształcenie, dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych, umożliwiają kontakt z rodzicami innymi osobami bliskimi dziecku.

W analizowanym okresie nie odnotowano działań w zakresie sporządzenia formularzy i wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Nie wystąpiły również procedury przekazywania procedury „Niebieskie Karty” instytucjom na rzecz osób pokrzywdzonych. Nie zanotowano także zgłoszeń na Policję lub prokuraturę z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zgodnie z art. 12 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Natomiast w analizowanym okresie 2021-2024 do Domów Dziecka Nr 1 i Nr 2 zostało przyjętych **8** – ro małoletnich dzieci z powodu przemocy domowej, w tym **4** dziewczynki i **4** chłopców- tabela nr 33.

Tabela nr 33. Liczba dzieci przyjętych do Domów Dziecka Nr 1 i Nr 2 w okresie 2021-2024 z powodu przemocy domowej

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci przyjętych do Domów z powodu przemocy domowej, w tym:	2	0	4	2
Dziewczynki	1	0	1	2
Chłopcy	1	0	3	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Domu Dziecka Nr 1 i Nr 2 w Zwierzyńcu.

W poprzednim okresie diagnozowania przemocy domowej 2017-2020 nie odnotowano umieszczenia dzieci w domach dziecka z powodu przemocy domowej.

Na podstawie uzyskanych danych w okresie 2021-2024 należy stwierdzić, że przemoc domowa w dalszym ciągu pomimo prowadzonej szeroko pojętej profilaktyki jest palącym tematem w społeczeństwie i zagrożeniem dla współczesnej rodziny.

3.11 Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych ze Specjalistycznego

Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach

Tabela nr 34. Liczba osób i porad udzielanych osobom doznającym przemocy domowej na przestrzeni lat 2021-2024 w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Tyszowcach

Zakres danych	Dane za lata							
	2021		2022		2023		2024	
Liczba osób doświadczających przemocy domowej i liczba udzielonych im porad w SOW w Tyszowcach	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad	l. os.	l. porad
Poradnictwo psychologiczne	0	0	0	0	6	47	3	55
Poradnictwo pedagogiczne	0	0	1	6	8	217	3	122
Poradnictwo socjalne	0	0	1	2	6	82	3	83
Poradnictwo prawne	0	0	0	0	2	6	3	17
Poradnictwo rodzinne	1	3	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Tabela nr 34 prezentuje dane dot. liczby udzielonych porad na przestrzeni 4 lat. W 2021 roku 1 przyjętej osobie udzielono 3 porady rodzinne, w 2022 roku 1 przyjętej osobie udzielono 6 porad pedagogicznych oraz 1 osobie 2 porady socjalne. W 2023 roku 6 osobom udzielono 47 porad psychologicznych, 8 osobom udzielono 217 porad pedagogicznych, 6 osobom 82 porady socjalne oraz 2 osobom 6 porad prawnych. W 2024 roku 3 osobom udzielono 55 porad psychologicznych, 122 porady pedagogiczne, 83 porady socjalne, a także 17 porad prawnych.

Tabela nr 35. Liczba osób doświadczonych przemocą domową według danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach w podziale na różne grupy społeczne

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób doświadczonych przemocą domową	0	1	8	3
Kobiety	0	1	4	1
Mężczyźni	0	0	0	0
Nieletni do lat 18	0	0	4	2
Osoby niepełnosprawne	0	0	0	0
Seniorzy 60 +	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Tabela nr 35 przedstawia funkcjonowanie hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach. Z danych wynika, że w okresie 2021-2024 z hostelu skorzystało **12** osób, w tym **6** kobiet, 6 osób nieletnich do lat 18. W opisywanym okresie czasu ze wsparcia hostelu nie skorzystały osoby niepełnosprawne oraz Seniorzy 60 +.

Tabela nr 36. Ogólna liczba osób korzystających z hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z hostelu- OGÓŁEM				
	0	0	6	3
Kobiety	0	0	2	1
Mężczyźni	0	0	0	0
Nieletni do 18 lat	0	0	4	2
Osoby niepełnosprawne	0	0	0	0
Seniorzy w wieku 60 +	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Tabela nr 36 przedstawia funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

Z danych wynika, że w okresie 2021-2024 z hostelu skorzystało **8** osób, w tym **3** kobiety, **6** osób nieletnich do lat 18. W opisywanym okresie czasu ze wsparcia hostelu w dalszym ciągu nie skorzystały osoby niepełnosprawne oraz Seniorzy 60 +.

Tabela nr 37. Liczba osób korzystających z hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach ze względu na przemoc domową

Zakres danych	Dane za lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z hostelu ze względu na przemoc domową				
Liczba osób korzystających z hostelu ze względu na przemoc domową	0	0	6	3
Kobiety	0	0	2	1
Mężczyźni	0	0	0	0
Nieletni do lat 18	0	0	4	2
Osoby niepełnosprawne	0	0	0	0
Seniorzy w wieku 60 +	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach.

W tabeli nr 37 zawarte zostały dane dotyczące liczby osób doświadczających przemocy domowej, którzy skorzystali z oferty hostelu. W analizowanym okresie ze względu na przemoc z hostelu skorzystało **9** osób. Największą grupę stanowili Nieletni do lat 18 w liczbie **6** osób,

Podsumowanie

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu wyniki przeprowadzonej Diagnozy zjawiska przemocy domowej w Powiecie Zamojskim w latach 2021-2024 pozwalają na sformułowanie ogólnych wniosków przydatnych dla polityki społecznej oraz instytucji świadczących pomoc na rzecz osób pokrzywdzonych.

Na podstawie danych otrzymanych z instytucji i placówek z terenu Powiatu Zamojskiego pozyskano dane, które nadal prezentują niepokojące fakty.

Pomimo faktu, że przemoc domowa wykazuje tendencję spadkową w kontekście malejącej liczby osób doświadczających przemocy domowej i mniejszej liczby osób stosujących przemoc domową, a także znacznego spadku liczby zakładanych procedur „Niebieskie Karty” oraz mniejszej liczby spraw dotyczących przemocy zakończonych aktami oskarżenia, przemoc domowa jest nadal palącym zjawiskiem we współczesnych rodzinach. Natomiast wspomniane pozytywy mogą wskazywać na rozwój i skuteczność szeroko zakrojonych działań profilaktycznych, dzięki czemu istnieje możliwość rozpowszechniania wiedzy w środowisku lokalnym na temat zjawiska przemocy oraz działań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Tendencja spadkowa to optymistyczne zjawisko świadczące o skutecznych działaniach profilaktycznych podejmowanych interdyscyplinarnie przez instytucje z terenu Powiatu Zamojskiego.

Nadal jednak negatywnym argumentem jest fakt, że mężczyźni ciągle stanowią zdecydowaną grupę sprawców przemocy domowej, a kobiety stanowią dalej znaczną grupę osób, które są ofiarami przemocy domowej.

Na podstawie zgromadzonych danych wynika, że nadużywanie alkoholu, głównie przez mężczyzn jest dominującą przyczyną rozpadu życia rodzinnego, a także przemocy domowej. Procesy te występują jednocześnie, co oznacza, że sprawcy często stosują przemoc pod wpływem alkoholu lub innych używek.

Dane statystyczne prezentują, że w kwestii udziału w Zespołach Interdyscyplinarnych przedstawicieli instytucji sytuacja uległa poprawie. W omawianym okresie 2021-2024 w Zespołach Interdyscyplinarnych biorą udział nie jak do tej pory głównie pracownicy pomocy społecznej oraz przedstawiciele Policji, ale coraz częściej w szerszych grupach na Zespołach pojawiają się przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, Sądu. W dalszym ciągu brakuje jednak środowiska prawniczego i przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Pozytywnym faktem świadczącym o wdrażaniu profilaktyki przemocy jest, że w analizowanym okresie w 2024 roku program oddziaływań edukacyjnych i wspierających dla osób stosujących przemoc domową został w pełni zrealizowany. Do programu przystąpiła 1 kobieta i 13 mężczyzn. Program został ukończony pomyślnie przez wszystkich uczestników.

Dokonana analiza danych dotyczących występowania zjawiska przemocy, jak i podejmowanych działań w celu jej ograniczenia, zahamowania bądź też zniwelowania dowiodła, że problem przemocy domowej nadal jest ciężki do zmierzenia i oszacowania.

Pomimo izolacji w okresie pandemicznym jak wynika z danych zawartych w niniejszej diagnozie nastąpiła poprawa statystyk dotyczących przemocy domowej.

Wynika to z szeroko prowadzonej profilaktyki, która wpłynęła na przemoc domową, redukując jej częściowe występowanie poprzez zwiększanie świadomości społecznej, edukację w zakresie zdrowych relacji, naukę rozwiązywania konfliktów bez agresji, wspieranie budowania empatii, a także interwencje na różnych poziomach – od indywidualnych po systemowe. Działania profilaktyczne zapobiegają przemocy, zanim dojdzie do jej eskalacji, ucząc umiejętności komunikacji i radzenia sobie z trudnymi emocjami, co tworzy bezpieczniejsze środowiska dla dzieci i dorosłych. Przykładem takich praktyk są wszelkiego rodzaju organizowane kampanie i wydarzenia, m.in.:

Międzynarodowy Dzień Bez Przemocy obchodzony 2 października każdego roku ma na celu nie tylko przypominanie o funkcjonowaniu bez przemocy, ale również zachęcanie do działań na rzecz budowania bardziej sprawiedliwego i pokojowego świata. Edukacja na temat niestosowania przemocy odgrywa kluczową rolę, pomagając młodszemu pokoleniu zrozumieć, że przemoc nigdy nie jest rozwiązaniem problemów. **Obchody tego dnia** są również okazją do refleksji nad naszym codziennym zachowaniem. Przemoc ma wiele twarzy — nie jest to tylko agresja fizyczna, ale również przemoc psychiczna, emocjonalna, ekonomiczna. Szczególnie popularna w dzisiejszych czasach jest cyberprzemoc, która w dobie cyfryzacji stała się poważnym problemem.

„Dzieciństwo bez Przemocy” jest to Ogólnopolska kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, która ma na celu ochronę dzieci przed przemocą poprzez działania edukacyjne i medialne, która obecnie jest przeprowadzana w okresie od 6 października do 19 listopada 2025 roku.

Kolejnym przykładem jest akcja **"Stop przemocy"**, która dotyczy przeciwdziałania przemocy domowej i jest organizowana przez Instytut Nowej Kultury. Następnym wydarzeniem **jest akcja 16 -tu Dni Aktywizmu przeciwko Przemocy wobec Kobiet"**. Jest to Międzynarodowa kampania realizowana od 25 listopada do 10 grudnia, która podkreśla, że przemoc wobec kobiet jest naruszeniem praw człowieka.

Pamiętajmy, że każdy z nas, poprzez codzienne wybory i działania, może przyczynić się do tworzenia świata opartego na wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Wymienione dni i wydarzenia są kultywowane poprzez działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz jednostki organizacyjne Powiatu Zamojskiego.

Tematyka przemocy jest tak szeroka, że bardzo często pojawia się także w produkcjach filmowych.

Mocna ekranizacja filmu, który miał swoją premierę w dniu 07 listopada 2025 r. pt., „Dom dobry” to polski dramat z 2025 roku w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego, który opowiada o przemocy domowej. Film dotyka bolesnego tematu przemocy domowej, pokazując jej mechanizmy, które działają w ukryciu, podczas gdy otoczenie milczy.

Reżyser obnaża mechanizmy tworzenia się przemocy, uwikłanie ofiar i milczenie otoczenia, pokazując, że takie dramaty rozgrywają się nawet w miejscach, które na zewnątrz wyglądają na idealne.

Poprzez bolesne i bezpośrednie ukazanie przemocy, film skłania widzów do refleksji nad tym, jak reagują na przemoc, która dzieje się wokół nas, aby nie milczeć, kiedy krzywda jest widoczna.

Reasumując powyższe koniecznym jest kontynuowanie podejmowania działań o charakterze profilaktycznym oraz monitorującym problem przemocy. Ogromnie istotnym elementem jest nieustanne podnoszenie jakości działań instytucji oraz placówek działających na rzecz osób poszkodowanych, a także szeroko pojęta profilaktyka oraz promocja właściwych relacji rodzinnych, aby wypracować świadomość społeczną na wielu płaszczyznach, tj. świadomość ofiar, sprawców, jak i świadków przemocy. Dla ofiar kluczowa jest świadomość własnych praw oraz fakt, że nie są same i mogą otrzymać pomoc, np. poprzez procedurę „Niebieskie Karty”. Dla sprawców ważna jest świadomość konsekwencji swojego zachowania i gotowość do zmiany, podczas gdy od świadków wymaga się świadomości społecznej i odwagi cywilnej do reagowania i niepozostawiania obojętnym.

Wokół winy i odpowiedzialności za przemoc narosło wiele nieprawdziwych przekonań i mitów. Jakkolwiek może się to wydawać irracjonalne, bardzo często to ofiara jest obwiniana za to, co ją spotkało. Przekonany o tym jest sprawca, który czuje się wręcz „zmuszony” przez zachowanie ofiary do zastosowania przemocy.

Przekonani bywają świadkowie i przedstawiciele służb: „po co tam poszła”, „musiała go sprowokować”, „skoro nie opuszcza go, to lubi być krzywdzona”, „musi być jędzą, skoro ją pobił”. Ten sposób myślenia prowadzi jednak donikąd. Za przemoc zawsze odpowiedzialność ponosi sprawca, niezależnie od tego co zrobiła ofiara. Trzeba to wiedzieć i pamiętać o tym.

Bibliografia:

1. Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz.U. z 2025 poz. 383),
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 stanowiący Załącznik do uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (wszedł w życie 1 stycznia 2024 r.),
3. Uchwała nr 205 RM z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 poz. 1673),
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
6. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy domowej 2023 r.,
7. Raport Województwa Lubelskiego nt. „Diagnozy skali przemocy domowej” opracowany na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, 2024 r.

Netografia:

1. www.bip.starostwo.zamosc.pl
2. www.pupzamosc.samorzady.pl
3. www.stat.gov.pl
4. www.obserwatorium.malopolska.pl
5. gov.pl

Opracowanie

Anna Boć – Bil - Inspektor

Anna Waga – Starszy specjalista pracy socjalnej

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Zamościu